

MAKSĀTNESPĒJAS PROCESA RAKSTUROJUMS LUKSEMBURGĀ

Y. SHUMANAS,
I. KOLOMEIČUKA

RTU, LATVIJA

Anotācija: Maksātnespēja paliek aizvien aktuāla, un varam būt droši, ka tā tas paliks vēl ilgu laiku.

Katra uzņēmuma saimnieciskā darbība ir saistīta ar maksātnespējas risku. Laikam ikviens vēlētos, kaut varētu to paredzēt, taču pareģojumi un visdažādākās analīzes nevar dot simtprocentīgu rezultātu.

Maksātnespēja mūsdienās aizņem stabilu vietu internēta lappusēs, zinātniskajā literatūrā, ziņās un presē. Aizvien biežāk nāks dzirdēt par kārtējo maksātnespējas vai bankrota gadījumu.

Dotais darbs ir veltīts maksātnespējas procesam Luksemburgā, tas ir saistīts ar to, ka vienmēr ir interesanti uzzināt kas notiek ārpus Latvijas un kā tas notiek. Turklāt pat tādā mazā valstī kā Luksemburgā pastāv maksātnespējas situācijas.

Darba mērķis: raksturot maksātnespējas procesu Luksemburgā.

Darba mērķa sasniegšanai tika izvirzīti šādi uzdevumi:

➤ pamatojoties uz dažādiem literatūras avotiem, noskaidrot maksātnespējas procesa norises un secību, kurā visas procedūras nomaina viena otru tieši Luksemburgā;

➤ izpētot rīcībā esošu literatūru par Luksemburgu, raksturot galvenās maksātnespējas procedūras;

➤ pamatojiet uz to, apskatīt iegūtas informācijas pielietojšanas iespēju Latvijas situācijai.

Darbā tika izmantota zinātniskā literatūra.un interneta avoti.

Atslēgas vārdi: maksātnespēja, bankrots, sanācija, komersants, tiesa, valsts kontrole

IEVADS

Maksātnespēja paliek aizvien aktuāla, un varam būt droši, ka tā tas paliks vēl ilgu laiku.

Katra uzņēmuma saimnieciskā darbība ir saistīta ar maksātnespējas risku. Laikam ikviens vēlētos, kaut varētu to paredzēt, taču pareģojumi un visdažādākās analīzes nevar dot simtprocentīgu rezultātu.

Maksātnespēja mūsdienās aizņem stabilu vietu internēta lappusēs, zinātniskajā literatūrā, ziņās un presē.

Aizvien biežāk nāks dzirdēt par kārtējo maksātnespējas vai bankrota gadījumu.

Tā, piemēram, Lielbritānijā 2006. gada beigās par maksātnespējīgām tika atzītas 29804 cilvēki, no kuriem 17063 tika atzīti par bankrotiem, un tas ir par 9,6 % vairāk nekā iepriekšēja atskaites periodā. Maksātnespējīgo skaita pieaugums ir rekordi liels.

Baltkrievijā mazā uzņēmuma dzīves periods sastāda 3 gadus, kad pasaulē šis radītājs sasniedz 50 gadus.

ASV bankrotu skaits 2005. gadā sasniedza rekorda skaitli – 2078415 gadījumi.

Tā ir tikai mazāka daļa no tā, kas attiecas uz maksātnespēju pasaulē.

Dotais darbs ir veltīts maksātnespējas procesam Luksemburgā, tas ir saistīts ar to, ka vienmēr ir interesanti uzzināt kas notiek ārpus Latvijas un kā tas notiek. Turklāt pat tādā mazā valstī kā Luksemburgā pastāv maksātnespējas situācijas.

MAKSĀTNESPĒJAS PROCESA RAKSTUROJUMS LUKSEMBURGĀ

Luksemburgas teorija, pamatojoties uz Beļģijas teorijas skaidro maksātnespēju kā situāciju, kad debitora aktīvi pārsniedz pašivus.

Luksemburgas Lielhercogistē pastāv piecas maksātnespējas procedūras. Trīs no tām attiecas tikai uz komersantiem (privātpersonām vai juridiskām personām), viena ir paredzēta tikai privātpersonām, kuras nav komersanti.

Pēdējā skar tikai notārus (tā kā tā ir specifiska ar profesionālu kategoriju saistīta procedūra, tad tā šeit netiks aplūkota).

Nosacījumi, kas nepieciešami, lai uzsāktu valsts kontroli pār maksātnespējīgu uzņēmumu, attiecas uz prasītāja statusu - viņam noteikti ir jābūt komersantam, un viņam ir jābūt godprātīgam.

Vienošanās ar kreditoriem par parādu samaksas kārtību, bankrota, maksājuma termiņa atlikšanas un valsts kontroles pār maksātnespējīgu uzņēmumu procedūru gadījumos tiek atceltas piespiedu izpildes darbības pret komersantu un pret viņa īpašumiem. Tieši pretēji, neviens no Lielhercogistē spēkā esošajiem likumiem neaizliedz kreditoriem veikt darbības ar mērķi saglabāt viņu debitora īpašumus.

Visās šajās procedūrās debitors vairs nevar brīvi rīkoties ar saviem īpašumiem.

Bankrota, valsts kontroles pār maksātnespējīgu uzņēmumu, maksāšanas termiņa pagarināšanas un vienošanās ar kreditoriem par parāda samaksas kārtību procedūru gadījumā debitors zaudē rīcības brīvību veikt noteikta veida darbības, proti, maksāšanas darbības.

Izņemot bankrota procedūru, aizliegums ir spēkā tikai tad, ja debitors nav saņēmis tiesas nozīmētas personas galvojumu.

Bankrota procedūras ietvaros spriedums par bankrotēšanu tiek publicēts dažādos avotos (prese, reģistrācija tirdzniecības strīdu tiesā), lai dotu iespēju bankrotējušā debitora kreditoriem uzzināt par situāciju un pieteikties.

Tad kreditoriem tirdzniecības strīdu tiesas sekretariātā ir jāiesniedz oficiāls paziņojums, kā arī prasības pamatojums.

Noteikumi, kas attiecas uz likvidāciju galvenokārt attiecas uz aktīvu likvidācijas gadījumu un bankrota gadījumu. Taču likums par vienošanos ar kreditoriem par parādu nomaksas kārtību paredz, ka, vienojoties ar kreditoriem par atteikšanos no aktīviem, tiek piemēroti noteikumi par bankrota likvidāciju.

Bankrota gadījumā kurators ķeras pie debitora aktīvu un pasīvu likvidācijas. Viņš veic dažādu bankrotējušās personas īpašumu pārdošanu.

Bankrota gadījumā, ja ir veikti maksājumi, kurators var iesniegt iesniegumu par procedūras izbeigšanu, pēc tam seko spriedums par procedūras izbeigšanu, kas, kā jau to rāda pats nosaukums, pieliek punktu bankrota procedūrai.

Vienošanās ar kreditoriem par parādu nomaksas kārtību, maksājumu termiņa atlikšanas un valsts kontroles pār uzņēmuma maksātnespēju gadījumā lēmums, ar kuru tiesa nozīmē prasīto pasākumu, pieliek punktu procedūrai.

DARBA REZULTĀTI UN SECINĀJUMI

1. Luksemburgas Lielhercogistē pastāv piecas maksātnespējas procedūras: valsts kontrole pār maksātnespējīgu uzņēmumu, bankrota procedūra, iepriekšēja vienošanās ar kreditoriem, sanācijas procedūra, kopīgas parādu nokārtošanas procedūra.
2. Bankrota procedūru var uzsākt vairākos veidos:
  - likums uzliek par pienākumu debitoram, kas ir maksātnespējīgs, to atzīt teritoriāli
  - komersanta kreditori var paziņot, ka viņš ir maksātnespējīgs.
  - tirdzniecības strīdu tiesas administratīvā kārtā var pasludināt komersanta bankrotu.
3. Visās maksātnespējas procedūrās debitors vairs nevar brīvi rīkoties ar saviem īpašumiem.
4. Bankrota procedūras gadījumā tiesa var anulēt darījumus, kurus debitors veicis periodā pirms maksātnespējas pasludināšanas

5. Periods pirms maksātnespējas pasludināšanas tiek definēts kā periods, kas sākas no datuma, kurā debitors pārtrauca savus maksājumus. Visas darbības, kuras debitors veic šī perioda laikā, var tikt anulētas.
6. Bankrota procedūras ietvaros spriedums par bankrotēšanu tiek publicēts dažādos avotos (prese, reģistrācija tirdzniecības strīdu tiesā), lai dotu iespēju bankrotējušā debitora kreditoriem uzzināt par situāciju un pieteikties.
7. Piedaloties balsošanā par vienošanos ar kreditoriem par parādu samaksas kārtību, kreditori zaudē iespējas izmantot privilēģijas, saņemot reālas garantijas
8. Spriedums par bankrotu var bankrotējušajam debitoram piespriest divu veidu sodu : kriminālsodu un civilsodu. Tiesa var pieņemt sankcijas pret bankrotējušo debitoru, piespriežot civilsodu vai kriminālsodu.
9. Ja tiesa konstatē, ka bankrots ir radies bankrotējušās personas pieļauto raksturīgo un rupjo kļūdu dēļ, tā var pasludināt aizliegumu veikt komercdarbību, neskatoties uz to, vai tā ir tieša vai ar citas personas starpniecību. Bankrotējušajai personai var piemērot arī kriminālsodus (bankrotus).
10. Tā ka Luksemburga ir maza valsts, tad maksātnespējas procesa regulēšanu var arī pielietot Latvijai, ka arī izmantot Latvijas apstākļos, lai uzlabotu likumdošanu un samazinātu maksātnespējas gadījumu skaitu.

LITERATŪRA

1. www.biznet.ru
2. www.bizlaw.lv
3. www.world.ivolga.ru
4. Civilkodekss